1862. N°. 140.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

VRIJDAG 21 NOVEMBER.

De prijs der Courant is f 3.— per vierendeel jaars. Afzonderlijke nommers zijn tegen 10 Cents verkrijgbaar.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 20 November.

In de zitting van den gemeenteraad van heden zijn achtereenvolgens benoemd: tot lid van de plaatselijke schoolcommissie de heer dr. E. van der Ven; tot gemeente-architect de heer J. W. Schaap; tot adsistent commies-portier A. G. Ammerlaan; en tot regent van het gereformeerde minnehuis de heer G. J. Rollandet. De raad heeft zich vereenigd met het voorstel van burgemeester en wethouders tot wijziging van het raadsbesluit regelende de heffing der schoolgelden. Op de scholen onder lett. *c*, waarvoor het schoolgeld bepaald is op *f* 4 per drie maanden, wordt dientengevolge voor twee of meer kinderen uit een gezin, gelijktijdig ter school gaande, dat bedrag voor ieder kind niet gesteld op de helft maar op drie vierden, even als voor de scholen onder lett. *d* is bepaald.

— De heer mr. S. C. Snellen van Vollenhoven, alhier, is benoemd tot buitenlandsch lid van de Physikalisch-oekonomische Gesellschaft, te Koningsbergen.

— Bij de tweede kamer is ingekomen een wets-ontwerp tot verhooging van hoofdst. V der staatsbegrooting voor het dienstjaar 1862. Bij dat ontwerp wordt voorgesteld om aan de VIde afd. (waterstaat en publieke werken) van genoemd hoofdstuk achter art. 93 het volgende artikel toe te voegen:

Art. 93 *bis*. Schadevergoeding aan de gemeente Leyden wegens verlies der visscherij in het Haarlemmermeer, met de renten volgens de wet sedert den dag der toewijzing en de kosten van het geding, tot betaling waarvan de Staat is veroordeeld bij vonnis van het prov. geregtshof in Zuidholland van [illegible] Junij 1862 ter somma van *f* 42000.

— Gedurig worden er nog vrachten bloemkool uit Rijnsburg verzonden, des te opmerkelijker omdat de verzendingen, reeds vroeg begonnen, dit jaar, gelijk gemeld is, buitengewoon groot waren. Schoon de qualiteit van de late bloemkool nog voldoende is, kunnen de opkoopers naauwelijks hunne kosten goed maken, hoe billijk de prijzen ook zijn. Men spreekt van *f* 2.— de 100, doch er is geen vraag meer naar dit artikel.

— De 4de jaarlijksche rekening en verantwoording van de directie der weduwen- en weezenkas voor de officieren van de landmagt over den jare 1861 heeft de volgende uitkomst opgeleverd: de ontvangsten hebben bedragen *f* 311,812.46½, de uitgaven *f* 318.883.96½, zoodat op 1° Januarij 1862 meerder uitgegeven dan ontvangen is *f* 707.50. Op 1 Januarij 1861 bedroeg het getal weduwen 674, hetwelk in het jaar 1861 is vermeerderd met 31, te zamen 705. Daarentegen zijn er overleden 32, hertrouwd 1, waardoor op 1° Januarij 1862 het getal gepensioneerde weduwen bedroeg 672.

— Te Rotterdam had gisteren een treurig voorval plaats. Te Fijenoord lag een kolenschip, genaamd *Pius IX*, schipper Luther, in lossing. Omstreeks 6½ ure wilde de schipper den stuurman de Graaf, door zijn 16-jarigen zoon en zijn knecht, met eene sloep naar de Keulsche stoomboot *Königin* laten brengen, welke daar gestopt lag. Terwijl dit geschiedde, kwam de Middelburgsche boot opstoomen en liep met den steven op gemelde sloep. Des schippers zoon en knecht zijn daarbij om het leven gekomen. Stuurman de Graaf greep zich aanvankelijk aan een der raderen van de Middelburgsche boot, welke toen stil lag, maar begrijpende dat dit, in beweging komende, hem verpletteren zou, trachtte hij het roer derzelfde boot te bereiken en klemde zich daaraan vast tot hem bijstand werd verleend.

Het is aan de policie aldaar gelukt den dader in handen te krijgen van den diefstal, die op 9 Nov. in de r. k. kerk in de Leeuwenstraat plaats had.

Gisteren avond is nabij de genoemde stad, in Crooswijk, brand ontstaan in eene tapperij, waardoor dit perceel geheel en een belendend huis grootendeels is afgebrand.

— Met het schip *J. C. Schotel*, gezagv. J. de Groot, den 25sten Sept. van Batavia naar Nederland vertrokken, wordt, naar de *Dordsche C.* meldt, een geheel zwarte tijger overgevoerd, met bestemming voor de Rotterdamsche diergaarde. Om de kleur der huid wordt dit dier onder de zeldzame gerekend.

— Bij eenen dezer dagen te Haarlem, van wege de vereeniging »Weten en werken" gehouden metselaarswedstrijd, is voor vlugwerkers in het opmetselen van een eensteens muurvak, van ongeveer 2 ellen lengte en 1 el hoogte, de prijs van *f* 10 behaald door G. Star, van Leyden, de premie van *f* 5 door W. Hazenberg en E. Wasmeijer, beiden van Amsterdam. Bij den wedstrijd voor netwerkers, het opmetselen van een eensteens boog van 0.75 el doorsnede, van hardgraauwen Rijnsteen, is de prijs à *f* 15 aan Klaas Hendriks en de premie à *f* 10 aan Jan Hendriks, beiden van Amsterdam, toegekend.

— Eergisteren had te Utrecht de buitengewone vergadering plaats van aandeelhouders der Ned. Rijnspoorweg-maatschappij, bijeengeroepen ten einde aan hare goedkeuring te zien onderwerpen eene schikking met de Holl. ijzeren spoorweg-maatschappij, nopens aansluiting der beide wegen, en directe verbinding met 's Gravenhage-Scheveningen. Nadat de voorzitter aan het doel dezer buitengewone vergadering had herinnerd, werd, na voorlezing van de overeenkomst, en korte deliberatie, die overeenkomst met genoegzaam algemeene stemmen goedgekeurd, terwijl slechts twee stemmen zich daartegen verklaarden. (*U. C.*)

— Omtrent den moordenaar van den heer Tulleken, te Heerde, wordt, als een bewijs van zijne verregaande stoutheid en onverschilligheid, medegedeeld dat hij bij de begrafenis van den verslagene als drager is tegenwoordig geweest en daarvoor eene belooning van *f* 2 heeft aangenomen.

— Zaturdag ll. had onder Joure in Friesland het volgende voorval plaats. Een veehandelaar, die gewoon is de veemarkt te Heerenveen te bezoeken, had zich des morgens vroegtijdig van huis begeven. Na alleen in eene boot reeds een eind ver te hebben gevaren, werd hij omstreeks ten zes ure door drie zwart gemaakte personen overvallen. Niettegenstaande krachtige tegenweer zag hij zich eindelijk genoopt, voor de overmagt te bukken. De aanvallers slaagden er in hem van alles, wat hij bij zich had, te berooven, en wel van *f* 700 in papier en ongeveer *f* 4 aan klinkende munt. Ten einde zich te geruster te kunnen verwijderen, zonder gevaar van te worden achtervolgd, hebben de aanvallers den man stevig gebonden in het scheepje vastgemaakt. Volgens getuigenis van den ongelukkige, die door dezen aanval zich van zijn geheel, door zuinigheid en vlijt vergaard, vermogen zag beroofd, hebben de aanvallers zich met het schuitje, waarin zij zich bevonden, naar hun nabijgelegen schip begeven, en zijn zij, na de zeilen te hebben geheschen, voor den wind af vertrokken, hem in gemelden toestand achterlatende, in welken hij ongeveer ten 8½ ure door een voorbijvarend visscher is gevonden.

— Te Weert (Limburg) is Zaturdag [illegible] en p. m. *f* 9000 aan specie en papier ontvreemd.

's GRAVENHAGE, 20 November.

De keizer van Oostenrijk heeft den luit.-kol. Smits, kommandant van het koloniaal militair invalidenhuis, benoemd tot ridder der militaire orde van de IJzeren Kroon 3de kl., voor zijne diensten, aan de equipage van het Oostenrijksche oorlogs-fregat *Novara* bewezen.

— De 2de luit. Wijnstroom van het 1ste escadron 2de reg. dragonders, te Amsterdam in garnizoen, zal met den 1sten der volgende maand bij de te Venlo gestationeerde rijschool gedetacheerd worden.

— De minister van binnenl. zaken zal overmorgen geen gehoor verleenen.

— Heden is voor de daartoe benoemde commissie uit het prov. geregtshof in Zuidholland een aanvang gemaakt met het afnemen van het examen van hen, die naar den rang van candidaat-notaris dingen. Een zestal aspiranten hebben zich daartoe heden aangemeld.

— Gisteren avond heeft het groot concert der maatschappij de Toekomst alhier plaats gehad. Het heeft de goedkeuring van het talrijk publiek in ruime mate weggedragen.

— De afdeeling voor geschillen van bestuur van den raad van state heeft gisteren hare eerste openbare zitting gehouden.

— De heer van Bosse heeft een belangrijk amendement ingezonden op het wets-ontwerp nopens de verbetering der waterwegen naar zee. Het heeft de strekking om de gesloten concessie met den heer Jäger vervallen te verklaren. De werken tot het aanleggen van een nieuwen en korteren waterweg ter verbinding van Amsterdam met de Noordzee zouden voor 's rijks rekening worden gemaakt. De bijdrage van Amsterdam zou in 's rijks schatkist worden gestort.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Bij de beraadslagingen in de zitting van Dingsdag over de administratiën der eerediensten is vooral de quaestie behandeld van de scheiding van kerk en staat. De gevoelens waren daaromtrent zeer verdeeld. Een aantal leden had de opheffing der depp. van eeredienst met leedwezen gezien. De consequente invoering dier scheiding kon, naar hunne meening, tot heillooze gevolgen leiden. De heer Groen van Prinsterer, hoewel een voorstander der scheiding, ging daarbij echter van een ander standpunt uit dan de regering en vele zijner mede-leden. In eene uitvoerige rede, door de verslaggevers bijna niet te verstaan, ontwikkelde hij zijne denkbeelden tot verwezenlijking van de theorie der scheiding van kerk en staat, die leiden moet tot verwijdering der aanraking van het staatsgezag met de kerk; maar hij beschouwde die scheiding niet zoodanig, dat zij het publiek regt der gezindheden zou mogen verkorten, of van de kerk eene gewone vereeniging maken. Door den minister van buitenl. zaken werden de bedenkingen van de onderscheidene sprekers wederlegd, terwijl de minister van binnenl. zaken, die door den heer Groen mede in de discussie was geroepen, dien spreker ant-

woordde en de beginselen der regering in deze bloot legde. De heer Groen, zeide de minister o. a., zegt telkens dat de scheiding van kerk en staat op niets zal uitloopen. Maar wat wil de heer Groen dan? Hij wil de kerk wegredeneren, hij wil de scheiding zoo absoluut doen voorkomen, om te kunnen zeggen: zietdaar den godsdienstloozen staat. Dat is een onregte. Omdat de staat de kerk vrij laat, wordt de kerk niet buiten den staat gebragt. Ons stelsel is: noch kerk, noch godsdienst, noch kunst of wetenschap zijn *regeringszaak*. Daarover heeft de overheid noch oordeel, noch gezag. De staat vatte in de kerk, de kerk vatte in den staat. De staat bescherme de kerk, de kerk veredele den staat, want ook wij erkennen het hooge gewigt, dat de kerk kan uitoefenen op de morele ontwikkeling van den staat. Wat de heer Groen wil leidt tot eene uitsluiting van de kerk. Maar scheiding van kerk en staat, zoo als het gouvernement die wil, betwist niet den heilzamen invloed van kerk en godsdienst op de gansche maatschappij. Niet uit vrees daarvoor, maar uit hooge waardering van dit onschatbaar element in de maatschappij, wil het gouvernement hare vrijheid niet hinderlijk zijn. Ondergeschiktheid van de kerk aan den staat komt niet te pas in het systeem des ministers, maar wel in het stelsel van den heer Groen, die uitgaat van het publiek regt der gezindheden. Als dus de heer Groen steeds zegt: scheiding van kerk en staat zal op niets uitloopen, dan antwoordt spr. met het oog op hetgeen door hem is aangevoerd: die scheiding loopt uit op een beslissend resultaat.

Zitting van Woensdag 19 *November*.

Aan de orde was de behandeling van hoofdst. IV *A* (justitie) der staatsbegrooting voor 1863. Bij de algemeene beraadslagingen werden onderscheidene onderwerpen ter sprake gebragt, als: de wettelijke regeling van de voorschriften omtrent de publieke verkoopingen, de verlenging van den termijn van invoering der nieuwe regterlijke inrigting, de misbruiken der preventive gevangenisstraf, enz. De minister van justitie beantwoordde de onderscheiden sprekers; in den loop zijner rede gaf hij o. a. te kennen, dat het onderwerp betreffende de publieke verkoopingen spoedig voor een deel geregeld zou kunnen worden; hij deed den stand der voorbereidende werkzaamheden voor de invoering der wet op de regterlijke inrigting kennen, en verklaarde die invoering zoo veel mogelijk te zullen bespoedigen.

Na de behandeling der onderscheidene artikelen werd het hoofdstuk met 50 tegen 8 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de hh. Nolthenius, Mijer, Hoffman, van Asch van Wyck, Hoekwater, de Brauw, van Foreest en Schimmelpenninck.

AMSTERDAM, 17 November.

De in de vorige week gehouden vergadering van de taal- en letterkundige afdeeling der kon. akademie van wetenschappen werd bijgewoond door de hh. Opzoomer, Koenen, Bake, Six, Leemans, van Lennep, Janssen, Hartings, Karsten, Beets, Brill, Knoop, van den Bergh, Mees Az., Millies, Herwerden, de Geer, Scholten, van Heusde, Boot, Goudsmit, en van de afdeeling natuurkunde de heer W. Vrolik.

De heer Millies droeg eene mededeeling voor omtrent de Oostersche vertalingen van het werk van Grotius' *De veritate religionis Christianae*. Het slotsom van sprekers onderzoek was, dat van al de gewoonlijk genoemde Oostersche vertalingen van het geschrift alleen de Arabische als zeker, als gedrukt en verspreid te beschouwen is. Daarna las de heer Karsten zijne bijdrage voor over het werk van Aristoteles *over de dichtkunst*. De heer Leemans voerde het woord over zeker adres aan den minister van binnenl. zaken, door den gemeente-ontvanger van Amsterdam, den heer van Hoorn, ingediend, en in druk verspreid, waarin die heer zich beklaagt over hetgeen door de commissie voor de oude monumenten in een rapport, in het jaarboek der akademie opgenomen, te zijnen laste, als huurder der gronden waarop de ruïne van Brederode staat, is ingebragt. De heer Leemans zegt, dat bij een te werk gesteld naauwkeurig onderzoek is gebleken, dat er niets te veel dienaangaande is gezegd, daar men er nog veel meer over had kunnen in het midden brengen. Ook bood de heer Leemans, namens Z. E. den minister van binnenl. zaken, voor de bibliotheek der akademie ten geschenke aan een exemplaar van de door hem onlangs op last der regering uitgegeven 21ste afl. der *Aegyptische monumenten*, inhoudende toelichtende opmerkingen van den Franschen geleerde F. Chabas, te Châlons-sur-Saône, op de hieratische papyrussen van het museum van oudheden te Leyden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 18 November.

De *Morn. Post* deelt als gerucht mede, dat de uitvoer van alle voor den oorlog dienstige voorwerpen uit Engeland naar Noord-Amerika bij een besluit van de koningin zal worden verboden.

— Op den Schotschen spoorweg nabij het station Beattock heeft jl. Zaturdag met den van Glasgow komenden posttrein weder een treurig geval plaats gehad. Door het breken van eene as van een der wagens zijn er onderscheidene uit het spoor geraakt; kapitein Briedie verloor daarbij oogenblikkelijk het leven, drie andere personen werden zeer zwaar en velen daarenboven ligt gekwetst.

— In eene kiezersvergadering, dezer dagen te Southampton gehouden, is het zeer onstuimig toegegaan. De partijen raakten handgemeen, stoelen, banken enz. werden verbrijzeld en een 20-tal personen van eene hoogte in het midden der zaal geworpen.

— In Staffordshire is eene steenkolenmijn in brand geraakt, ten gevolge van het gebruiken van buskruid om de steenkool te doen springen. Men heeft de mijn onder water moeten zetten.

— De *Herald* van New-York zegt, dat de democratische partij bij de verkiezingen eene volkomene overwinning heeft behaald, maar dat deze tentoonspreiding van de gezindheid des volks niet beduidt, dat de oorlog zal worden beëindigd met eenen schandelijken en verderfelijken vrede, die splitsing der Unie in twee onafhankelijk eedgenootschappen medebrengt, maar wel dat de oorlog zal worden doorgezet tot instandhouding der Unie en met geen ander doel. De verderfelijke invloed, door de heethoofdige voorstanders van de afschaffing der slavernij op den president uitgeoefend, zal echter, volgens dat blad, ophouden, en om daaraan zoo spoedig mogelijk een einde te maken, stelt dat blad voor dat de nieuwe vertegenwoordigers terstond zullen bijeenkomen, ten einde den president met hunnen raad te dienen en hem op te geven, welke staatkunde bijval en ondersteuning bij de aan de Unie getrouwe bevolking zou vinden. Die bijeenkomst zou thans reeds noodig zijn, omdat de nieuwe vertegenwoordiging eerst in December van het volgende jaar te zamen komt.

De generaal Mac Clellan blijft nog steeds zijne voorwaartsche beweging voortzetten. Omtrent de bewegingen der zuidelijken is voor het oogenblik niets bekend. De noordelijken hebben Warrentown en alle toegangen tot Manassas en de linkerzijde van de Blue-ridge bezet.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 November.

Er is thans weder sprake van de aftreding van den heer Drouin de Lhuys, die naar men wil tegelijk met die van den heer de Persigny zou plaats hebben.

— Het dagblad *la France* verzekert, dat de generaal Doblado, afgetreden minister van buitenl. zaken in Mexico, zijne voornaamste aanhangers tot eene bijeenkomst opgeroepen heeft en zulks op grond dat de generaal Forey officiëel heeft te kennen gegeven, dat Frankrijk de regten en den wil der Mexicanen zal eerbiedigen. In die bijeenkomst zou het besluit genomen zijn om onderhandelingen met den generaal aan te knoopen, ten einde op vriendschappelijke wijze middelen te beramen, ten einde langs wettigen weg den wil der natie te leeren kennen.

— Aan H. M. de keizerin zijn bij gelegenheid van haren naamdag vele fraaije bloembouquetten aangeboden. De opmerkelijkste was die van den heer Nigra. Hij was zamengesteld uit witte en violetkleurige camelia's van Parma, en was met den sneltrein uit Genua gezonden, zoodat de gezant den ruiker in al zijne frischheid aan H. M. heeft kunnen aanbieden.

— Blijkens een schrijven van den minister voor handelszaken aan de kamer van koophandel te Amiens, heeft kapitein Magnan, bekend door zijne bemoeijingen tot bevordering der stoomvaart op den Donau, het plan opgevat om den Niger van de uitmonding in de Golf van Guinea tot Bamako in Afrika's binnenland op te varen, zich met de gesteldheid der landstreken langs de oevers bekend te maken en tevens ruilhandel met Europesche tegen inlandsche voortbrengselen te drijven.

— Door de justitie wordt een ijverig onderzoek gedaan naar de oorzaak van den dood van den heer de Riancourt, kamerheer des keizers, dien men tot hiertoe aan zelfmoord toeschreef. Het is thans gebleken, dat de overledene op den dag voor zijn dood eene som van 120,000 fr. had ontvangen. Die gelden waren na zijnen dood niet te vinden, evenmin als een der bedienden van den graaf, die echter reeds aangehouden is.

— Bij de heropening van den cursus der medische faculteit hebben er ongeregeldheden plaats gehad. De rede van prof. Rayer, geneesheer des keizers, werd uitgefloten. Eenige studenten zijn in hechtenis genomen.

— Algemeen is hier de deelneming in het lot van mej. Livry, die op het tooneel van de groote opera te digt bij een der voetlichten is gekomen, waardoor hare kleederen in brand geraakten. Zij is daarbij zoo deerlijk gebrand, dat men voor het behoud van haar leven vreest.

— Volgens alhier ontvangen berigten uit Griekenland is er te Patras een militaire opstand uitgebarsten; de gemeente-kassen zijn geplunderd en de bankiers en rijke inwoners van de stad hebben bij de consuls een schuilplaats gezocht. Men verzekert ook, dat de candidatuur van prins Alfred van Engeland voor den Griekschen troon meer en meer veld wint.

ITALIË.

De kamer van afgevaardigden van het koningrijk Italië heeft op 18 Nov. hare werkzaamheden hervat. Door de regering zijn overgelegd de diplomatieke bescheiden, betrekking hebbende op de Romeinsche quaestie. De heer Buoncompagni verzocht verlof het ministerie te interpelleren over de staatkunde der regering, waarop de heer Rattazzi verklaarde bereid te zijn aan de kamer mededeeling te doen van de gedragslijn door de regering tot dus verre gevolgd. De discussie over dat onderwerp is bepaald op 20 Nov.

— De prins van Wallis en de prins van Pruissen hebben eene audientie gehad bij den Paus.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 17 November.

Uit Venetië meldt men, dat aldaar plotseling overleden is de heer Pietro Giaconazzi, chef van het grootste handelshuis in wijnen, hetwelk in het gansche keizerrijk bestaat. Voor omstreeks 40 jaren had hij, als wijnkoopersknecht, te Venetië zijne loopbaan aangevangen; bij zijn overlijden werd hij beschouwd als de vermogendste inwoner van de stad, want hij stierf in het bezit van vele millioenen flor., welk groot vermogen wordt geërfd door zijnen neef, dien hij voor eenige jaren als zoon heeft aangenomen.

— De hoogeschool te Padua, welke door de regering voor eenigen tijd is gesloten wegens de woelzieke stemming die zich aldaar voordeed, is voor jongelieden uit het Lombardisch-Venetiaansche koningrijk weder open gesteld.

Per Telegraaf.

'sGRAVENHAGE, 20 November. In deze zitting is behandeld hoofdst. V (binnenl. zaken) der staatsbegrooting. De algemeene beraadslagingen zijn reeds geëindigd en die over de artikelen gevorderd tot de derde afdeeling (militie). De heer van Heemstra verklaarde zich tegen het hooge eindcijfer. De heer van Goltstein keurde ook dit hoofdstuk af om de koloniale politiek. De heer Groen van Prinsterer besprak het onderwijs in zijnen vollen omvang; terwijl de bijzondere posten tot dus ver weinig aanleiding tot bedenkingen gaven. Morgen voortzetting.

PESTH, 19 November. De keizer heeft geheele amnestie verleend aan de door de krijgswet veroordeelde staatkundige misdadigers en aan de reeds teruggekeerde vlugtelingen. De aanhangige gedingen zullen niet worden voortgezet.

TURYN, 19 November. De senaat had gisteren bepaald dat in de zitting van heden het lid Sioto Pintor de regering over den staatkundigen toestand zou mogen interpelleren. Die heer heeft dit echter uitgesteld, omdat morgen dergelijke interpellatiën in de kamer der afgevaardigden zullen plaats hebben. — Het officiële blad spreekt de geruchten betreffende de ziekte des Sultans tegen. — De kommandeur Boschi, beschuldigd zich in zijne betrekking van staats-ambtenaar te hebben laten omkoopen, in zake de spoorweg-concessie, is door de jury vrijgesproken.

PETERSBURG, 20 November. Het *Journ. de St. Pét.* meldt dat baron Budberg tot gezant te Parijs en de heer Oubril tot gezant en gevolmagtigd minister te Berlijn benoemd is.

Burgerlijke Stand.

Van den 13 tot en met den 19 November 1862.

BEVALLEN: J. Vlendre, geb. Opgeenend, Z. — J. Korenhof, geb. Verstraaten, D. — M. C. de Zwyger, geb. Hennebiek, D. — M. Vreem, geb. Gordyn, D. — J. Vilders, geb. Briejer, D. — L. Styger, geb. Sierat, Z. — H. Oudshoorn, geb. Wakker, Z. — E. M. Popp, geb. Somerwil, Z. — J. Goedraad, geb. Galjaard, Z. — J. van der Reyden, Z. — J. M. Bots, geb. Blommesteyn, Z. — G. Niericker, geb. Vogelenzang, Z. — J. M. van der Reyden, Z. levenl. — J. C. Meyer, geb. Kerpel, D. levenl. — J. C. Brugman, geb. Hellings, Z. — E. Breedevelt, geb. Fakkel, D. — A. Beenakker, geb. van Wijngaarden, D. — H. C. Valk, geb. Chaufour, Z. — P. M. J. Vrybloed, geb. van der Steen, Z. — J. W. Draaysma, geb. Lindhout, D. — C. van der Upwich, geb. Dirkzwager, Z. — A. van Rijn, geb. Pauw, D. — E. Koreman, geb. Salemink, Z. — S. Versteeg, geb. Marsman, Z. — C. Kruit, geb. Hollebeek, Z. — S. W. Fakkel, geb. van den Berg, D. — G. Sierat, geb. Koppeschaar, D. — M. Blansjee, geb. Leemans, D. — A. H. C. Leeflang, geb. Winck, Z. — M. J. Plukker, D. — J. Kloosman, geb. Braamberg, Z. — I. Liefrinck, geb. Rovers, Z. — E. Oudshoorn, geb. Bon, Z. — F. F. Duyverman, geb. Gutberlet, D. — M. Sierat, geb. Segaar, Z. — S. E. Oleff, geb. Verhagen, Z. — W. de Graaf, geb. Houvast, Z.

GEHUWD: F. W. Krüger, jm. en M. C. du Croix, jd. — J. Dirkse, jm. en C. J. de Ridder, jd. — C. van den Burg, wed^r. en A. K. van der Kolk, jd. — C. Molet, jm. en S. B. Ringels, jd. — W. C. J. Kriek, jm. en H. E. C. Vervoorn, jd. — C. E. Abspoel, jm. en F. Kuyl, jd. — A. Piekaar, wed^r. en W. C. van Borzelen, jd. — J. Schmidt, wed^r. en D. M. de Vries, wed^e.

OVERLEDEN: C. van Oosten, D. 11 w. — Mª Jongbloed, 36 j. — J. L. van der Hooft, D., 11 m. — W. C. Fiolet, geb. Sauer, 69 j. — G. J. Dirkse, D., 14 d. — J. Tiele, Z., 3 j. en 5 m. — W. M. A. Chimaer van Oudendorp, Z., 7 w. — L. Schipper, Z., 1 j. en ruim 2 m. — J. van der Beek, geb. Troost, 43 j. — E. Schoonhoven, geb. Beuzemaker, 80 j. — E. Elkerbout, geb. Onvlee, 63 j. — P. Hanselaar, 49 j. — W. Versteeg, Z., bijna 2 m. — G. A. D. de Vink, D., 3 j. en 2 m. — J. W. Molenaar, D., 4 m.

KERKNIEUWS.

ROTTERDAM, 19 November. Door den kerkeraad der Ned. herv. gemeente is uit de vroeger opgegeven nominatie het volgende drietal van predikanten gevormd: dd. Pannekoek, te Schiedam; ter Haar, te Nijmegen, en Posthumus Meyjes, te Groningen.

249ste Staats-Loterij.

Trekking der Vierde Klasse.

3de Trekking. N°. 1100 een prijs van *f* 25000. N°. 13480 een prijs van *f* 2000. N°s. 7352 en 8337 ieder een prijs van *f* 1000.

4de » Geene.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: F. W. KRÜGER

EN

M. C. DU CROIX.

LEYDEN, 19 November 1862.

Heden overleed mijn geliefde oudste Zoon HENDRIK, in den ouderdom van ruim 59 jaren.

LEYDEN, 19 November 1862. Wed. P. H. HOOS, DIRKS.

Hoogst gevoelig voor de zoo ruimschoots ondervonden hartelijke deelneming, gedurende de ziekte en bij het afsterven van mijnen dierbaren Echtgenoot, JACOBUS GEEL, betuig ik voor die veelvuldige bewijzen van belangstelling, ook namens de betrekkingen van den Overledene, langs dezen weg, innigen en bijzonderen dank.

SCHEVENINGEN, 18 November 1862.

C. REINWARDT, Weduwe J. GEEL.

De Ondergeteekende wenscht, bij de aanstaande verkiezing van Leden voor de Kamer van Koophandel, **niet meer in aanmerking te komen.**

LE POOLE.

VEREENIGING VOOR CHRISTELIJKE BELANGEN.

EVANGELIE-VERKONDIGING

op ZONDAG 23 November 1862, des avonds ten *half acht* ure, door D^s. **A. H. W. BRANDT**, Predikant te *Amsterdam*.

ZAAL, Noordeinde.

HOOGHEEMRAADSCHAP VAN RIJNLAND.

De DIJKGRAAF VAN RIJNLAND brengt ter kennis van de Ingelanden van het Hoogheemraadschap, dat er op Vrijdag 28 November aanst., in het Gemeenlandshuis te *Leyden*, des voormiddags ten *tien* ure, eene Vereenigde Vergadering zal worden gehouden.

De Dijkgraaf van Rijnland,
H. C. J. HOOG.

Het openbaar Landhuishoudkundig ONDERWIJS zal geopend worden op *Vrijdag*, den 21sten dezer, des avonds te *zeven* ure.

A. H. VAN DER BOON MESCH.

De Lessen in het **INDUSTRIE-COLLEGIE**, zullen geopend worden op Dingsdag den 25sten dezer, des avonds te *zeven* ure.

A. H. VAN DER BOON MESCH.

Allen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan het Muziekgezelschap *MUSIS SACRUM*, worden verzocht daarvan **opgave** of **betaling** te doen vóór den 15^den December 1862, aan den

Comm.-Thesaurier
P. C. LEZWYN.

LEIDEN, 20 November 1862.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN,
onder Directie van **J. C. VALOIS**,

Buitengewone Voorstelling op Maandag 24 November 1862,

Abonnement niet gangbaar. Diploma's en alle vrije Toegangen uitgesloten. Op algemeen verzoek, zeker laatste voorstelling met de 30 ARABIEREN uit de Woestijn *Sahara*, van den stam **Beni-Zoug-Zoug.**

Groot Feest van Rhamadan,

met Arabische gebeden, uitgevoerd met instrumenten van het land.
Zang en Dans Indigènes.
Voor de eerste maal: DE BAJONNETTENSPRONG.
De Arabieren zullen viermaal ten Tooneele verschijnen.

MET SLAANDE TROM,

Vaudeville in 1 Bedrijf, naar het Fransch, door Rosier Faassen.

DE TURKSCHE GEZANT,

Blijspel in 1 Bedrijf, uit het Hoogduitsch van A. von Kotzebue, door J. S. van Esveldt Holtrop, waarin door Mw. Valois-Sablairolles een Gedicht voorgedragen, door Mw. C. van Velzen een Pas gedanst, en door Mw. Streletski-Orgelist een groot Aria gezongen zal worden.

VERLIEFD OP MEVROUW,

Vrolijke Vaudeville in 1 Bedrijf, naar het Fransch van Siraudin & A. Choler, door Rosier Faassen.

Regeling der Voorstelling: 1. Met slaande Trom. 2. de Arabieren. 3. De Turksche Gezant. 4. de Arabieren. (Panze.) 5. de Bajonnettensprong. 6. Verliefd op Mevrouw. 7. Rhamadan.

Aanvang ten *half zeven* ure.

Ontvangen uit de Fabriek van de Heeren J. FAK BROUWER & ZONEN, te *Middelburg*, diverse soorten **Chocolaad**, bekroond op de Algemeene Nationale Tentoonstelling 1861.

P. BLAAUW,
Botermarkt, N°. 19.

Nieuwe Verzekerings-Maatschappij

VOOR DE

NATIONALE MILITIE,

DE EENDRAGT.

Deze Maatschappij is opgerigt den 21sten Januarij en in werking getreden den 1sten November 1862, waarvan een Notariële acte is gepasseerd voor den Notaris J. W. SCHUURMAN en getuigen te *Rijswijk*. Zij geeft in haar Reglement aan de *Deelnemers* een *vasten waarborg* van soliditeit der verpligtingen aan de Directie opgelegd, tot het stellen van **Plaatsvervangers** en **Nommerverwisselaars**, bij de Nationale Militie, voor ingezetenen der Provincie Zuid- en Noord-Holland, Gelderland, Utrecht en Noord-Brabant.

De hoofd-administratie is gevestigd te *'s Gravenhage*, ten Kantore van den Heer A. WULF, Spui, N°. 265, alwaar belanghebbenden uit alle genoemde Provinciën bij den minsten *twijfel* of *klagten* zich schriftelijk of in persoon kunnen aanmelden van des voormiddags 9 tot des namiddags 3 ure.

En zijn verder omtrent deze Maatschappij informatiën en inlichtingen te bekomen voor de

Provincie Zuidholland,

bij den Directeur A. WULF genoemd, en den Directeur W. PIETERS, te *Leyden*, Ouden Rijn, Wijk VI. N°. 145, alsmede bij de onderstaande Heeren binnen genoemde Provincie:

A. Oostenrijk,	Stompwijk,	Gemeente Ontvanger.
D. A. van Alphen,	Delft,	Boekhandelaar.
J. A. Kanngiesser,	Vlaardingen,	idem.
C. v. d. Marel,	Maassluis,	Schipper.
C. v. d. Schaft,	Rotterdam,	Handelaar.
G. W. van Belle,	Rotterdam,	Boekhandelaar.
J. v. d. Akker,	Hilgersberg,	Logementhouder.
W. H. Reterink,	Schiedam,	Boekhandelaar.
A. Hordijk,	Charlois,	Gemeente Bode.
Wiggert de Jongh,	Brielle,	Boekhoud. Stads Bank.
H. G. van Steeden,	Hellevoetsluis,	Boekhandelaar.
Joh. van Eeden.	Noordwijk,	Bloemist.
J. Heenk.	Woubrugge,	Cand.-Notaris.
H. de Graauw Az.	Alphen,	Boekhandelaar.
D. Kraijenbrink,	Woerden,	Boekdrukker.
R. Vogelensank,	Gouda,	Boekhandelaar.
J. van Nooten,	Schoonhoven,	idem.
J. Elshout,	Zevenhuizen,	Gemeente Beambte.
F. L. Golterman,	Dordrecht,	Boekhandelaar.
G. Diepenbroek,	Vianen,	Zaakwaarnemer.
J. Nieuwenhuis,	Gorinchem,	Boekhandelaar.
T. Moret,	Sliedrecht,	Klerk ter Secretarie.
J. de Jong.	Alblasserdam,	Commissionair.
A. K. v. d. Kop,	Oud-Beijerland,	Boekhandelaar.
M. v. d. Vliet,	Dirksland,	Agent der Assur. Maats.

Prof. L. W. E. RAUWENHOFF, Onsterfelijkheid.
Prof. A. KUENEN, De strijd tusschen Samuel en Saul.

Verschijnen in de eerste en tweede Afl. van het Tijdschrift

DE BIJBELVRIEND. — NIEUW EN OUD.

Dit Tijdschrift wordt voortaan uitgegeven in deelen van 24 vel of 384 groot 8° pag. Op den eersten van iedere maand verschijnt eene aflevering van 2—4 vel. De prijs per deel blijft *f* 2.50. De inteekening staat open bij alle Boekhandelaars en den Uitgever H. C. A. THIEME, te *Nijmegen*.

FLESSCHEN.

De Ondergeteekenden hebben de eer te berigten dat zij tot hunne Agenten voor Leyden en omstreken hebben aangesteld de HH. WED. VAN HAANSBERGEN EN DUTILH aldaar, die zij door deze beleefdelijk aanbevelen tot het opnemen van orders voor hunne Glasblazerij, dewelke zij Ondergeteekenden steeds met de meeste attentie zullen effectueren. Men zal ten hunnen Kantore, Oude Vest, Wijk VI. N°. 1258, ten alle tijden opgaven van prijzen van Flesschensoorten en verdere gewenschte inlichtingen kunnen bekomen, terwijl zij ook steeds zullen zijn voorzien om kleine commissien dadelijk te kunnen afleveren.

Capelle a/d IJssel 27 October 1862. HOOGENDIJK EN GOMPERTZ.

TAFEL.

Er bestaat gelegenheid voor een Tafel van 6 à 8 Heeren, tegen 80 Cents het Diner. Men verzoekt brieven onder Lett. A. aan het Bureau dezer Courant.

Nieuwe Uitgave.

ZELFBEWARING,

een **geneeskundig Volkshandboek**, over de genezing der Zenuwenverslapping van het ligchaam, als een gevolg van geheime gewoonten of buitensporigheden, die de verrigtingen, waartoe de manbaarheid den mensch in staat stelt, vóór den tijd uitputten, alle hoop op nakomelingschap vernietigen en het huwelijksgeluk in gevaar brengen, door de vervulling te beletten van de verbindtenissen, die een der voornaamste grondslagen van het leven zijn: — door D[r]. LA'MERT, N°. 37, Bedford Square te Londen, lid van het Heelkundig Genootschap in Engeland, enz. Hij is dagelijks ten zijnen huize te consulteren. Wie niet bij hem kunnen komen worden met goed gevolg door middel van briefwisseling behandeld, en de Geneesmiddelen worden in het geheim en op veilige wijze naar alle deelen der wereld verzonden.

De Zelfbewaring (*La Préservation Personelle*), versierd met een tal afbeeldingen en voorbeelden, is verkrijgbaar bij de Boekhandelaars H. P. HENDRIKSEN, Hoogstraat, *Rotterdam*; H. A. MEIJER, N. Z. Voorburgwal, over de Nieuwsteeg, te *Amsterdam*. De Nederlandsche vertaling voor 70 Cents, en *franco* per post 80 Cents; de Fransche uitgave voor 50 Cents, *franco* per post 60 Cents. Op *franco* aanvrage wordt het werkje door het geheele Rijk verzonden.

NB. Men gelieve opmerkzaam te zijn, dat de eenige uitgave van dit werkje, onder toezigt en met toestemming van den Schrijver Doctor SAMUEL LA'MERT gedrukt, die is verschenen bij H. A. MEIJER. Alle andere zijn Nadrukken, die het Publiek in dwaling brengen.

De gunstige werking

van het HOFF'sche **Malz-Extract** (*Gezondheidsbier*) en zijne vermaardheid als uitmuntend versterkingsmiddel vindt in navolgend van geachte zijde ontvangen schrijven, eene hernieuwde bevestiging, en wij willen hopen dat de mededeeling daarvan, even als de vroeger door ons openbaar gemaakte Brieven, strekken moge tot verzekering van het vertrouwen der lijdende menschheid in het Hoff'sche Malz-Extract.

Den Heer JOHANN HOFF, Hofleverancier.
Centraal-Depôt voor de Nederlanden, O. Z. Voorburgwal, L. 342, te *Amsterdam*.

Mijnheer! *Epe, bij Elburg*, 12 Nov. 1862.

»Hierbij ontvangt UEd. enz.

»Wij bemerken dat de zieke door het gebruik der ontvan»gen 6 flesschen zich bereids eenigzins beter bevindt, de »zieke ondervindt niet meer die hevige prikkeling bij het »opkomen van de hoest, even als vroeger, en hare zwakte »is op lange na niet zoo toenemend; integendeel beginnen »hare krachten reeds weder toe te nemen, en wij voeden alle »hoop dat mijne zuster bij voortgezet gebruik van uw »Malz-Extract geheel hersteld zal zijn, en zie ik de toe»zending spoedig te gemoet van nog 6 flesschen."

Ued. Dienares,
(Get.) J. KUYPERS.

Leyden, K. BLOK, in Droogerijen.

HEINR. HEINE's Almanzor,

BRIEFE AUS BERLIN, POLITISCHES GLAUBESBEKENNTNISS ODER EPISTEL AN DEUTSCHLAND.

f 1.25, Eingebunden *f* 1.60.

HEINR. HEINE's Dichtungen,

herausgegeben von FRIEDRICH STEINMANN.

f 1.25, Eingebunden *f* 1.60.

Deze twee nieuwe deeltjes behooren nog bij de collectie der *Sämmtliche Werke* von HEINR. HEINE (Taschen-Ausgabe).

Uitgave van H. NIJGH. Alom te ontbieden.

LIEFHEBBERS.

Aan het Magazijn van Papieren, Kantoor-, School-, Schrijf- en Teekenbehoeften, Steendrukkerij en Boekbinderij,

van **H. J. T. MATVELD**, op de Hoogewoerd, alhier.

Gedurende acht dagen opruiming van een fraaije collectie **Platen, Photographiën** en **Photographie Albums**.

KANTOORBOEKEN,

in de uitgebreidste sortering voorhanden, terwijl extra-formaten in den kortst mogelijken tijd worden in gereedheid gebragt.

STALEN PENNEN,

uit de voornaamste fabrieken in meer dan 100 soorten aanwezig.

SPEELKAARTEN,

voor Winkeliers, Koffijhuishouders en Particulieren groote voorraad, fijn, glad, en niet splijten, van af 4 tot 60 Cents, met fijn gekl. Azen 8 Cts per spel. *Gesteendrukte* Rekeningen, Nota's, Quitantiën, Assignatiën, Wissels, Wijn, Bier- en Likeur-Etiquetten zijn in vele soorten voorhanden, terwijl alle *Steen- en Boekdrukwerk* in den kortst mogelijken tijd, netjes en tot de laagste prijzen worden geleverd.

Visite- of Naamkaartjes op prima Glacé Carton gesteendrukt *f* 1.50 de 100.

Postpapier wordt gratis met naam en adres gestempeld.

Heden Vrijdag 21 November, 's namiddags ten *vijf* ure precies,

verkoopen de Boekhandelaren GEBROEDERS VAN DER HOEK, het vervolg der **Godgeleerde Boeken**, alsmede die over **Kerkgeschiedenis** en **Wijsbegeerte**.

Zaturdag 22 November,

de Boeken betreffende **Geschiedenis, Levensbeschrijvingen** en **Reisbeschrijvingen**, alsmede over **Kunsten** en **Wetenschappen** (Werktuigkunde, Landbouw, Natuur- en Sterrekunde).

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, WOENSDAG 19 November.

	pCt.	Laagste.	Hoogste.	Gebl.
NEDERLAND.				
W. Schuld	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{3}{4}$	$63\frac{13}{16}$	—
Dito	3	$75\frac{13}{16}$	$76\frac{1}{8}$	—
Dito	4	$99\frac{7}{16}$	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{7}{16}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	93	—	—
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
O. I. Leening	4	—	—	—
Aand. H. Spw.	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
Dito Rijn-Spw.	$4\frac{1}{2}$	$108\frac{1}{4}$	—	—
BELGIE.				
Cert. *Rothsch.*	$2\frac{1}{2}$	—	—	—
SPANJE.				
Obligatiën	$1\frac{3}{4}$	$45\frac{3}{8}$	—	—
Dito Buitenl.	3	—	—	—
Dito Binnenl.	3	$48\frac{1}{8}$	—	—
Bew. Coupons.		$9\frac{1}{4}$	$9\frac{5}{16}$	—
PORTUGAL.				
Oblig.	3	$45\frac{1}{2}$	—	—
Dito 1856/59	3	$44\frac{11}{16}$	$44\frac{3}{4}$	—
RUSLAND.				
Obl. *Hope & C°.*	5	$101\frac{3}{4}$	$101\frac{7}{8}$	$101\frac{7}{8}$
Dito 1828/29	5	$100\frac{7}{8}$	—	—
Cert. 1831/33	5	—	—	—
Dito 1840	4	$75\frac{3}{8}$	—	—
Dito *Stieglitz*	4	76	—	—
Dito Nieuwe	4	—	—	—
Dito 5e Serie	5	83[illegible]	—	—
" 1855, 6e Ser.	5	$90\frac{5}{8}$	$90\frac{11}{16}$	—

	pCt.	Laagste.	Hoogste.	Gebl.
Dito 1859	3	$58\frac{11}{16}$	—	—
Inschr. in Acc.	6	—	—	—
Cert. van dito	6	53[illegible]	53[illegible]	—
Spoorw. volgef.		$197\frac{1}{4}$	$197\frac{1}{2}$	$197\frac{1}{4}$
POLEN.				
Aand. 1835	*f*	164[illegible]	—	—
Dito Oblig.	4	$79\frac{1}{8}$	$79\frac{3}{16}$	—
PRUISSEN.				
Oblig. 1859	5	$103\frac{3}{4}$	—	—
Aand. 1854	$3\frac{1}{2}$	—	—	—
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll*	5	—	—	—
Dito	4	—	—	—
Dito Metall.	5	54[illegible]	$54\frac{3}{8}$	$54\frac{5}{16}$
Dito zilv. nat.	5	62[illegible]	$62\frac{11}{16}$	$62\frac{7}{16}$
Dito bet. Amst.	5	$75\frac{3}{4}$	$75\frac{7}{8}$	$75\frac{7}{8}$
Dito 1847/52	$2\frac{1}{2}$	$27\frac{7}{8}$	28	$27\frac{15}{16}$
BRAZILIE.				
Geldl. 1824	5	$99\frac{1}{2}$	—	—
PERU.				
Geldl. 1824	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
VENEZUELA.				
Oblig.	3	$23\frac{7}{8}$	$23\frac{13}{16}$	—
GRENADA.				
Oblig.	4	$19\frac{1}{8}$	$19\frac{3}{16}$	—
MEXICO.				
Oblig. 1851	3	$31\frac{1}{8}$	$31\frac{7}{16}$	$31\frac{5}{16}$

Slotkoersen, heden 20 November.

(per Telegraaf.)

Ned. W. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.		63[illegible]
Dito	3	"	75[illegible]
Dito	4	"	$99\frac{5}{16}$
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	"	139[illegible]
SPANJE, Oblig.	$1\frac{3}{4}$	"	45[illegible]
Dito Binnenl.	3	"	49[illegible]
Dito Buitenl.	3	"	[illegible]
PORTUGAL, te L.	3	"	$45\frac{3}{8}$
Dito Oblig. 1856/59	3	"	44[illegible]

RUSLAND, bij *Hope & C°.*	5	pCt.	$101\frac{7}{8}$
Dito bij *Stieglitz & C°.*	4	"	$75\frac{7}{8}$
Dito Certif. 6e Serie	6	"	$90\frac{5}{8}$
Dito Spoorwegen volgef.			$197\frac{1}{4}$
OOSTENRIJK, Metalliek	5	"	$54\frac{3}{8}$
Dito 1847/1852	$2\frac{1}{2}$	"	$27\frac{7}{8}$
Dito betaalb. te Amst.	5	"	$75\frac{7}{8}$
Dito Zilv. Nat.	5	"	$62\frac{9}{16}$
MEXICO, Oblig. te L.	3	"	$31\frac{5}{16}$

Spanje, Bew. Coup. $2\frac{1}{16}$ — Grenada Hectaren 64. — Grieken 14½.

Londen, Consols 92. **Parijs**, Fr. Rente 70.40. **Weenen**, Metall. 5 pCt. 71.20. Id. Nat. 82.90. Wissel Londen 123.50.

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.